

2019 - 3 квартал

**Сумський
місцевий центр з надання
безоплатної вторинної
правової допомоги**

[ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА]

**щодо виконання Сумським місцевим
центром з надання безоплатної вторинної
правової допомоги річного Плану діяльності
на 2019 рік у 3 кварталі**

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками.....	6
[1.1] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад.....	6
1.1.1 Участь у правопросвітницьких заходах для громад та спільнот, зокрема щодо можливостей для вирішення правових питань; змісту основних реформ, що проводяться Урядом України.....	6
1.1.2 Розвиток мережі партнерів та незалежних провайдерів надання БПД, налагодження співпраці із ними та надання методичної допомоги з метою удосконалення надання ними БПД.....	16
1.1.3 Проведення та участь в інформаційно-роз'яснювальних та комунікативних заходах.....	20
1.1.4 Розширення доступу до БПД шляхом, зокрема, забезпечення роботи дистанційних пунктів доступу до БПД та виїздів мобільних консультаційних пунктів (виїзних прийомів громадян).....	25
1.1.5 Забезпечення належної якості послуг, що надаються клієнтам системи БПД.....	28
1.1.6 Реалізація правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО».....	30
[1.2] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж системи БПД	34
1.2.1 Розвиток людських ресурсів, в тому числі пулу юристів місцевих центрів (відділи БППД, представництва, правопросвітництва та бюро) для виконання функції представництва.....	34
1.2.2 Створення та розвиток міжрегіональних ресурсно-комунікаційних платформ	35

1.2.3 Розвиток довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid»	37
[1.3] Децентралізація системи БПД	38
1.3.1 Взаємодія між регіональними та місцевими центрами БПД, прийняття управлінських рішень.....	38
1.3.2 Моніторинг діяльності центрів БПД	39
1.3.3 Управління людськими ресурсами.....	41
1.3.4 Укладання контрактів з адвокатами, які надають БВПД (по КС та ЦАС).....	42
[1.4] Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання БПД (КІАС) та впровадження інших новітніх інформаційних технологій	43
1.4.1 Електронний документообіг та кадровий облік	43
1.4.2 Матеріально-технічне забезпечення та розвиток інфраструктури	44
1.4.3 Розвиток аналітичної спроможності центрів	45
Розділ II. Результативні показники діяльності	46
[2.1] Результативні показники діяльності місцевого центру	46
ВИСНОВОК:	52

Вступ

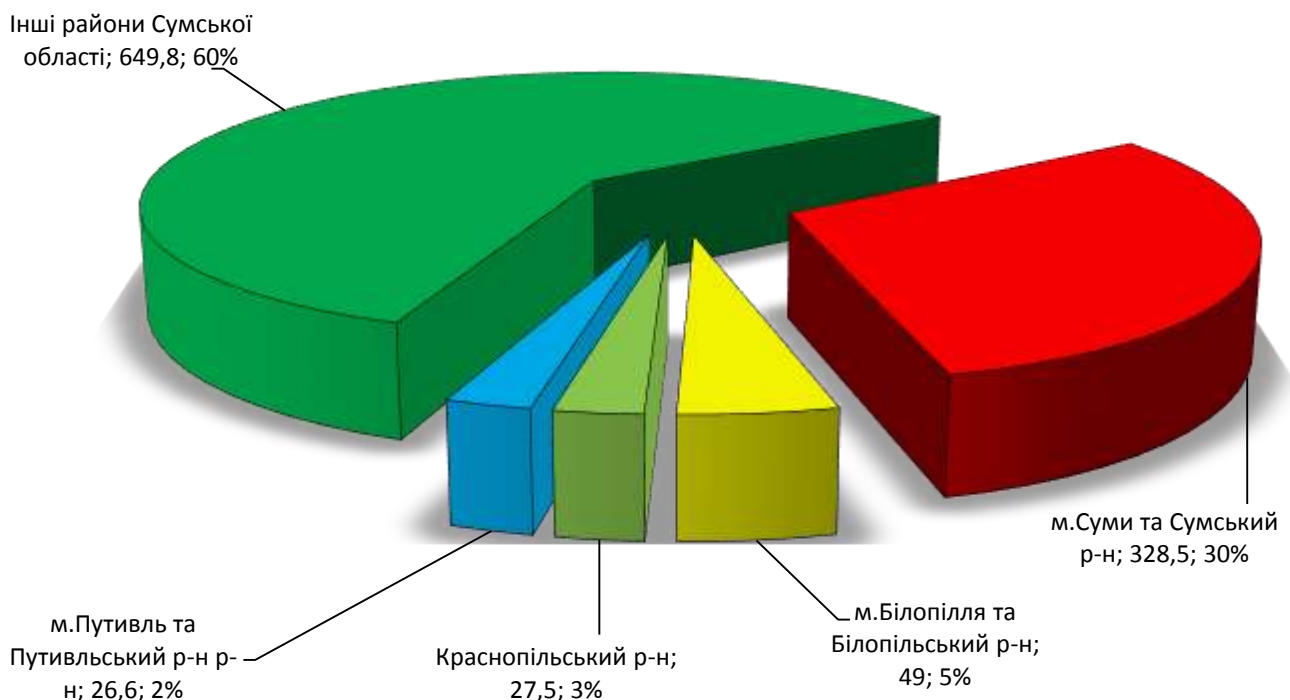
Сумський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – Сумський МЦ) налічує в своєму штаті **19** працівників, із яких **13** - працює безпосередньо в місцевому центрі та **6** осіб у трьох бюро правової допомоги (Краснопільському, Путивльському, Білопільському).

Сумський МЦ охоплює **4** райони обслуговування:

м. Суми та Сумський район	328,5	тис. осіб
Білопільський район	49,0	тис. осіб
Краснопільський район	27,5	тис. осіб
Путивльський район	26,6	тис. осіб
ВСЬОГО:	431,6	тис. осіб

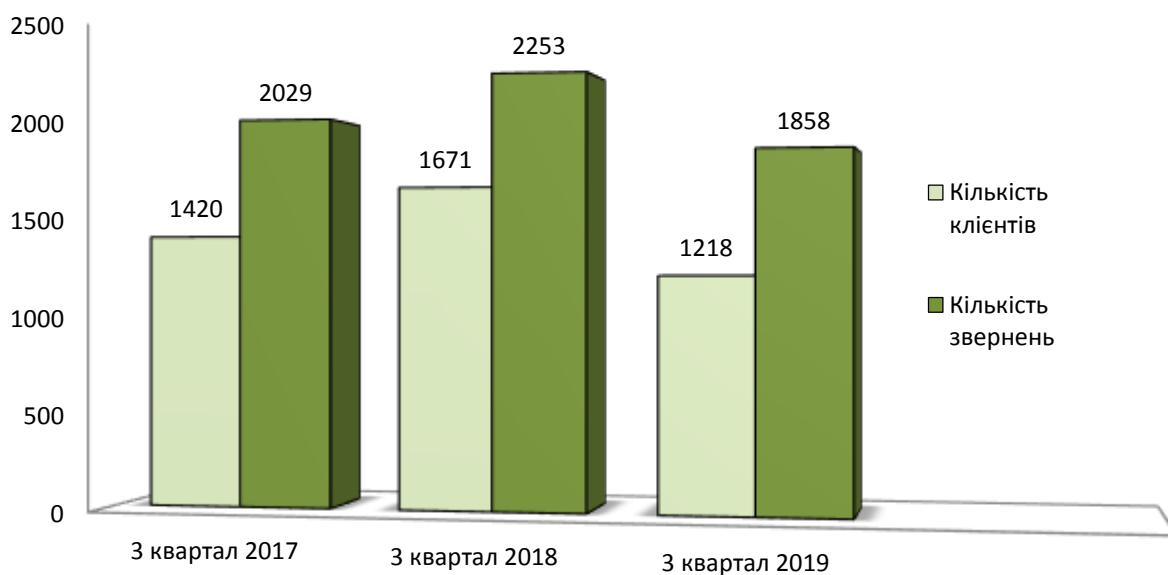
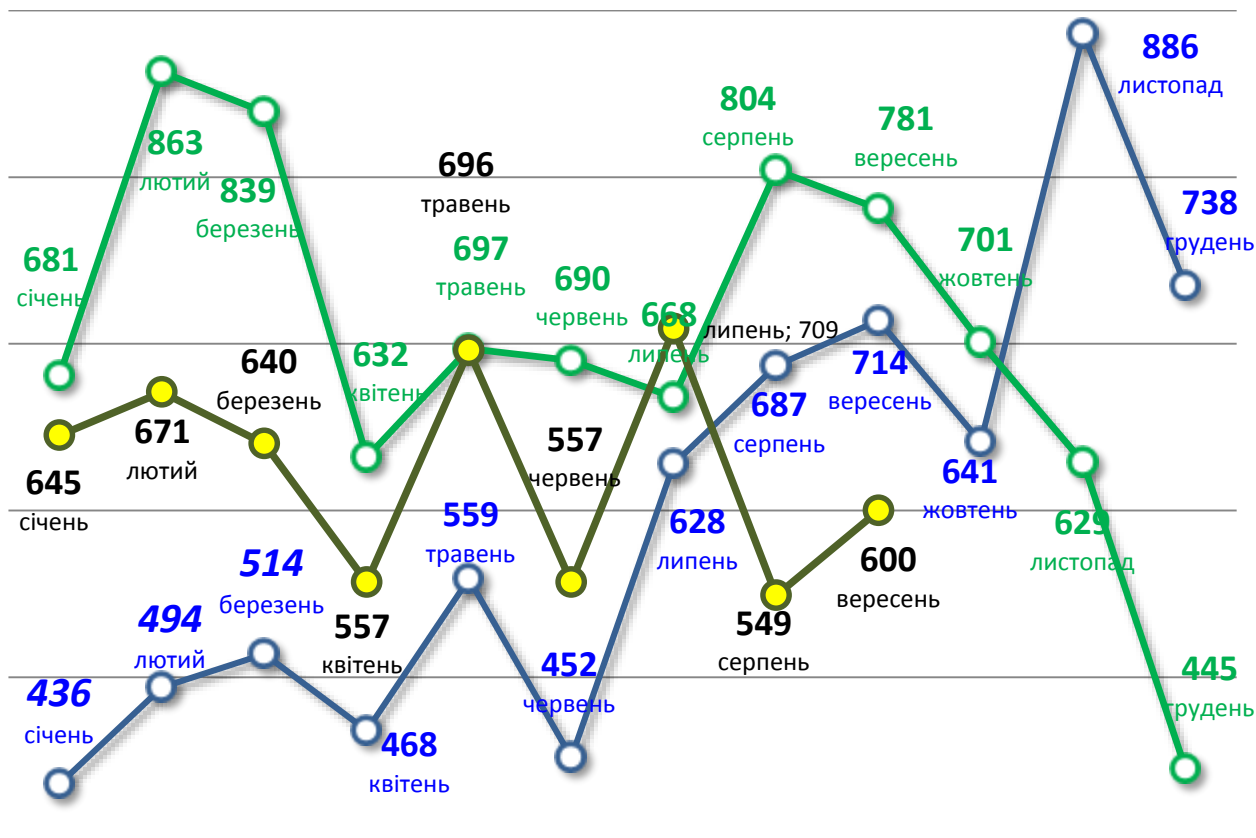
(**39,7%** від загальної кількості по Сумській області)

Співвідношення кількості населення по Сумському МЦ у відсотках по Сумській області

ДІАГРАМА

динаміки кількості звернень громадян за правовою допомогою до Сумського МЦ у 2019 році у порівнянні з 2017 та 2018 роками

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками

[1.1] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад

1.1.1 Участь у правопросвітницьких заходах для громад та спільнот, зокрема щодо можливостей для вирішення правових питань; змісту основних реформ, що проводяться Урядом України

Протягом звітного періоду Сумським місцевим центром з надання безоплатної правової допомоги (далі – Сумським МЦ) продовжувалась активна робота у напрямку підвищення правової культури та правової свідомості, сприяння підвищенню рівня знань та поінформованості громадян щодо реалізації та захисту своїх прав, гарантованих Конституцією та законами України громадян.

Процес формування сильної незалежної демократичної держави у великій мірі залежить від рівня грамотності та правової свідомості населення, і тому поширення правових знань повинно охоплювати максимально широкий радіус територій.

Саме тому протягом кварталу організовувались правопросвітницькі заходи в навчальних закладах, установах та організаціях державного сектору, закладах охорони здоров'я, робочі зустрічі з партнерськими організаціями громадського сектору. Такі заходи проводились у форматі семінарів, бесід, лекцій, уроків права, тренінгів, презентацій тощо. Теми правопросвітницьких заходів визначались як щодо актуальних для запланованої категорії слухачів питань, так і відповідно до запроваджених тематичних тижнів права системи БПД.

Велика робота була проведена співробітниками Сумського МЦ та Білопільського, Краснопільського, Путивльського бюро і в рамках Школи правової освіти, Школи параюристів та Школи волонтерів, які включали заняття у форматі тренінгів, семінарів, тематичних зустрічей.

На фото: тренінг у рамках Школи правової освіти проводять головний спеціаліст Сумського МЦ Роман ЄРЕМЕНКО та очільниця Путивльського бюро Наталія УДОД, 25.09.2019, м. Путивль

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2425270814238918?_tn=-R

На фото: тренінг для органів місцевого самоврядування проводить начальник Краснопільського бюро правової допомоги Сергій КУЦЕРЕНКО, 24.09.2019, смт Краснопілля

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2425270814238918?_tn=-R

На фото: засідання круглого столу за темою «Чесна платіжка» на базі Сумського МЦ, 12.07.2019, м. Суми

Детальніше за посиланням:

<https://sumy.legalaid.gov.ua/ua/ya-mayu-pravo/informatsiine-vydannia-yustytsiia-vidkryta-dlia-liudei/chesna-platizhka-diievyi-mekhanizm-zakhystu-prav-spozhyvachiv>

На фото: правопросвітницький захід на базі «Центр учасників бойових дій» проводить головний спеціаліст Сумського МЦ Руслан ЗВОНОВСЬКИЙ, 30.07.2019, м. Суми

Детальніше за посиланням:

<https://sumy.legalaid.gov.ua/ua/ya-mayu-pravo/informatsiine-vydannia-yustytsiia-vidkryta-dlia-liudei/pravoprosvitnytstvo-dlia-spivrobotnykiv-tsentru-uchasnykiv-boiovykh-dii>

На фото: фахівчиня Білопільського бюро правової допомоги Аліна ОЛЬХОВИК на занятті щодо можливостей захисту своїх прав з системою безоплатної правової допомоги для осіб похилого віку, 12.09.2019, м. Білопілля

Детальніше за посиланням:

<https://www.facebook.com/sumy.bvpd/photos/a.827218544044161/2389049487861051/?type=3&theater>

Велика правопросвітницька робота з метою інформування громадян про функціонування системи безоплатної правової допомоги проводилась у навчальних закладах як міста Суми, так і відповідно Білопільського, Краснопільського та Путивльського районів. Такі заходи проводились для учнів, вчителів, батьків.

На фото: фахівчиня Сумського МЦ Любов ВОРОБЧАК на загальношкільних батьківських зборах Сумської спеціальної школи Сумської міської ради, 12.09.2019, м. Суми

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2400162220083111?_tn=-R

На фото: юристка Білопільського бюро правової допомоги Аліна ОЛЬХОВИК на семінарі щодо функціонування системи безоплатної правової допомоги для учнів «Білопільського вищого професійного училища», 11.09.2019, м. Білопілья

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2389339797832020?_tn=-R

Спеціалістами Сумського МЦ та Білопільського, Краснопільського та Путивльського бюро правової допомоги продовжено масштабну роботу у межах інформаційної компанії «СтопБулінг» з метою роз'яснення поняття булінгу та популяризації заходів, спрямованих на профілактику та попередження поширення такого явища у дитячому середовищі. Протягом звітної періоду заходи даної тематики проводились не тільки з учнями, студентами, а й з викладачами та батьками.

На фото: юристка Сумського МЦ Любов ВОРОБЧАК на занятті з учнями Сумської ЗОШ №26, 18.09.2019, м. Суми

Детальніше за посиланням:

<https://sumy.legalaid.gov.ua/ua/ya-mayu-pravo/informatsiine-vydannia-yustytysia-vidkryta-dlia-liudei/tyzhden-protydii-bulinhu-na-sumshchyni>

На фото: очільниця Білопільського бюро Альона БОВКУН з учнями 10 класу ЗОШ №1, м. Білопілья

<https://sumy.legalaid.gov.ua/ua/ya-mayu-pravo/informatsiine-vydannia-yustytisia-vidkryta-dlia-liudei/tyzhden-protydii-bulinhu-na-sumshchyni>

На фото: юристка Сумського МЦ Любов ВОРОБЧАК на занятті у ДПТНЗ «Сумське ПТО», 23.09.2019, м. Суми

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2425621970870469?_tn=-R

Також з учнями загальноосвітніх шкіл міста Суми, Сумського, Білопільського, Краснопільського та Путивльського району було проведено ряд уроків права за темою: «Знай свої права».

На фото: головна спеціалістка Путивльського бюро Аліна КРАВЧЕНКО проводить урок права у Путивльській ЗОШ №1, 05.09.2019, м. Путивль

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2383531281746205?_tn=-R

На фото: очільник Краснопільського бюро правової допомоги Сергій КУЦЕРЕНКО проводить урок права у Краснопільській гімназії, 06.09.2019, смт Краснопілля

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2383531281746205?_tn=-R

Також у звітному кварталі було проведено правовий турнір між учнями загальноосвітніх шкіл міста Суми, використовуючи інноваційну гру «Важниця правова».

На фото: проведення турніру «Важниця правова» серед школярів загальноосвітніх шкіл міста Суми, 25.09.2019, м. Суми

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2425201994245800?_tn=-R

1.1.2 Розвиток мережі партнерів та незалежних провайдерів надання БПД, налагодження співпраці із ними та надання методичної допомоги з метою удосконалення надання ними БПД

Дуже важливим напрямком роботи Сумського МЦ є розвиток мережі партнерів та налагодження партнерських стосунків між органами та установами державної влади, місцевого самоврядування, а також міжнародними та громадським організаціями.

Питання правової спроможності громади наразі є одним із актуальних в державі. Реформа децентралізації покликана для того, щоб більше змін відбувалося на місцях, і в той же час, щоб громади мали ресурси для вирішення нагальних проблем своїх жителів, у тому числі й правових. Саме тому юристи Сумського МЦ та Білопільського, Краснопільського, Путивльського бюро правової допомоги постійно відвідують об'єднані територіальні громади, як ті, що вже об'єдналися, так і ті, які ще на шляху до об'єднання з метою створення сприятливих умов для реалізації особами та громадою в цілому своїх прав.

У 3 кварталі 2019 року Сумським МЦ продовжувалася робота по розширенню доступу населення Білопільського, Краснопільського, Путивльського, Сумського районів до безоплатної правової допомоги.

У рамках зміцнення партнерства проводились робочі зустрічі, наради, круглі столи, тренінги, семінари та інші, які мали на меті розширення доступу до правосуддя через підтримку юридичних послуг, розвиток правоздатності та правової обізнаності громади.

Окрім того, Сумський місцевий центр у межах участі у проекті «Комплексна допомога у сімейних та родинних правовідносинах» проводив робочі зустрічі та круглі столи, запрошуючи представників органів та установ, які мають повноваження надавати різні види такої допомоги особам, які опинилися у складних сімейних обставинах. Такі заходи направлені на розробку алгоритмів та вироблення ефективного способу взаємодії задля швидкої, якісної та комплексної допомоги постраждалим.

На фото: очільник Краснопільського бюро Сергій КУЦЕРЕНКО на засіданні членів мобільної бригади з протидії домашньому насильству над дітьми, 07.08.2019, смт Краснопілля

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2364023390363661?_tn=-R

На фото: директорка Сумського МЦ Валентина ТРОШЕЧКО на засіданні круглого столу «Комплексна допомога у сімейних та родинних правовідносинах», 30.09.2019, м. Суми

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2425780670854599?_tn=-R

На фото: робочу зустріч з прикордонниками проводить начальник Краснопільського бюро правової допомоги Сергій КУЦЕРЕНКО, 17.09.2019

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2397927433639923?_tn=-R

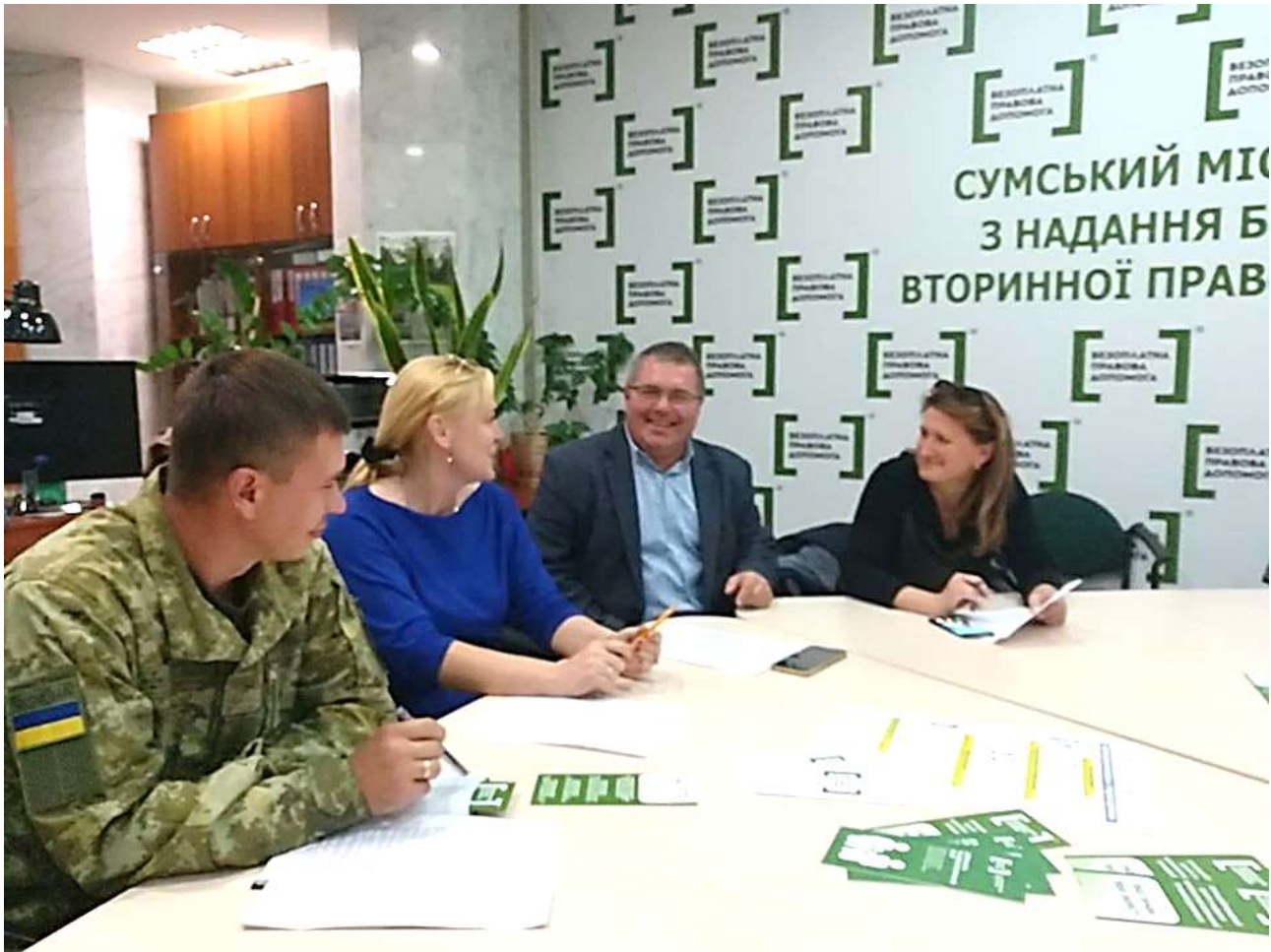

На фото: очільниця Сумського МЦ Валентина ТРОШЕЧКО на засіданні інтерактивного круглого столу «Громадський моніторинг інституціонального забезпечення Програми Світового банку в Україні «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», 27.07.2019, м. Київ

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2308444415921559?_tn=-R

На фото: заступниця директора Сумського МЦ Наталія ШЕШТЕРНІНА проводить робочу зустріч на базі центру, 26.09.2019, м. Суми

Детальніше за посиланням:

<https://www.facebook.com/sumy.bvpd/photos/a.827218544044161/2425850437514289/?type=3&theater>

1.1.3 Проведення та участь в інформаційно-роз'яснювальних та комунікативних заходах

Протягом звітного періоду співробітники Сумського МЦ та бюро проводились інформативні заходи у Білопільському, Краснопільському, Путивльському, Сумському районах та м. Суми. Вказані заходи проводились з метою інформування громади щодо діяльності центру та бюро.

На фото: директорка Сумського МЦ Валентина ТРОШЕЧКО на прес-конференції «Безоплатна правова допомога як інструмент соціальної справедливості», 16.09.2019, м. Суми

Детальніше за посиланням:

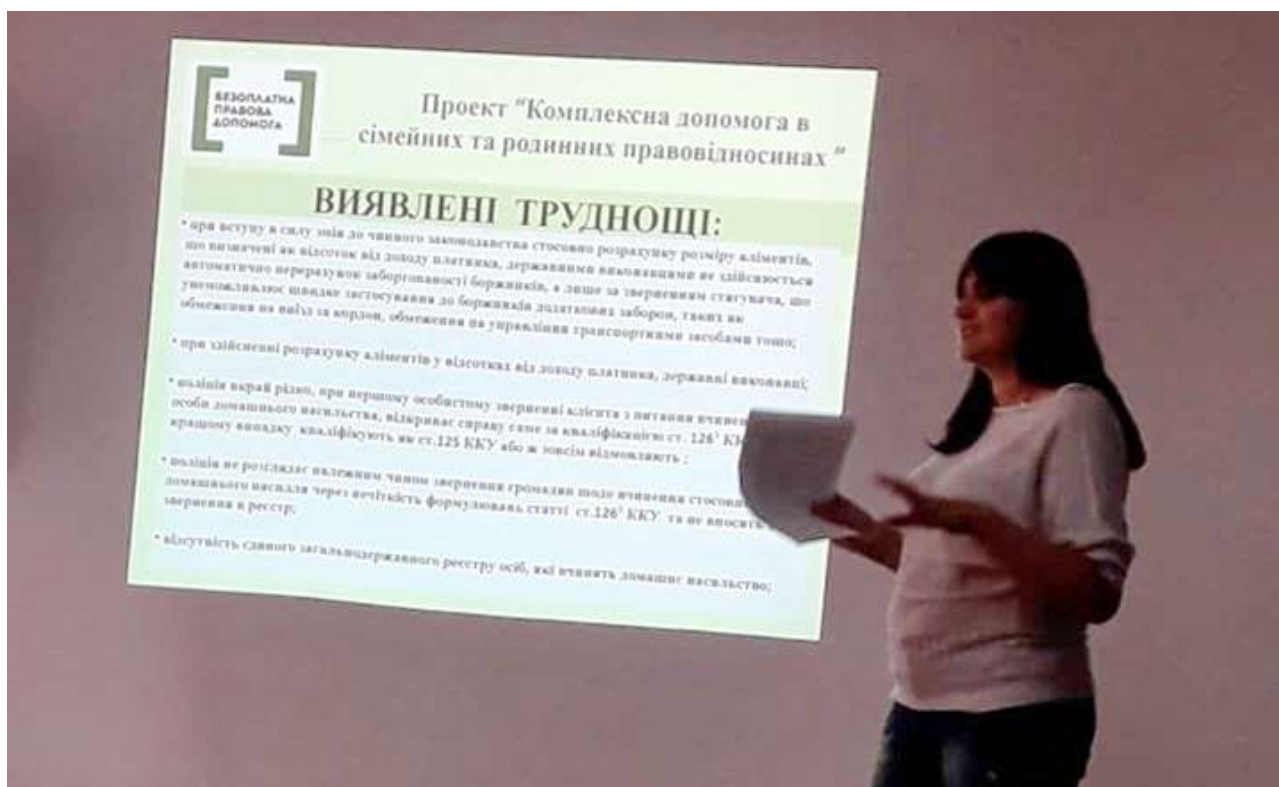
<https://sumy.legalaid.gov.ua/ua/ya-mayu-pravo/informatsiine-vydannia-yustytsiia-vidkryta-dlia-liudei/u-sumakh-vidbulasia-pres-konferentsiia-bezoplatna-pravova-dopomoha-iak-instrument-sotsialnoi-spravedlyvosti>

На фото: очільниця Путивльського бюро правової допомоги Наталія УДОД на занятті щодо функціонування системи безоплатної правової допомоги, 11.09.2019, м.Путивль
Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2389339797832020?_tn=-R

На фото: фахівчиня Сумського МЦ Юлія ІВАНЕНКО на презентації напрацювань центру у межах участі у проекті «Комплексна допомога у сімейних та родинних правовідносинах», 16.09.2019, м. Київ

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2396582907107709?_tn=-R

На фото: юристка Сумського МЦ Любов ВОРОБЧАК на батьківських зборах Сумської ЗОШ № 15 інформує про функціонування системи безоплатної правової допомоги, 10.09.2019, м. Суми

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2389339797832020?_tn=-R

Крім того, Сумським МЦ проводились інші інформаційно-роз'яснювальні заходи, мета яких – ознайомити з системою безоплатної правової допомоги, роз'яснити громадянам їх основні права та обов'язки, гарантовані Конституцією України та законами України. Зокрема, Сумським МЦ проведено 5 заходів «вуличного інформування» з розповсюдженням відповідних тематичних інформаційних матеріалів - буклетів, флаєрів, листівок тощо.

На фото: очільниця Білопільського бюро правової допомоги Альона БОВКУН проводить вуличне інформування, 31.07.2019, м. Білопілля

Протягом третього кварталу 2019 року Сумським МЦ проводились заходи по забезпеченню присутності діяльності системи БПД в інформаційному просторі, а саме через виступи на радіо, виступи на телебаченні, публікації в друкованих засобах інформації та інтернет-ЗМІ, правові консультації на сайтах партнерів. Так, у звітному періоді забезпечено:

наповнення веб-сайту РЦ та розділу МЦ	5
наповнення сторінки у соціальній мережі Facebook	47
наповнення медіа-звіту системи БПД	38
виступи на телебаченні	5
виступи на радіо	0
публікації у Інтернет - ЗМІ	21
публікації у друкованих ЗМІ	7

Також постійно здійснюється щомісячний моніторинг інформаційної присутності Сумського МЦ та бюро правової допомоги у засобах масової інформації як на регіональному, так і на місцевому рівні, адже співпраця із засобами масової інформації забезпечує створення позитивного іміджу системи безоплатної правової допомоги в інформаційному полі територіальних громад Білопільського, Краснопільського, Путивльського, Сумського районів, а також м. Суми.

1.1.4 Розширення доступу до БПД шляхом, зокрема, забезпечення роботи дистанційних пунктів доступу до БПД та виїздів мобільних консультаційних пунктів (виїзних прийомів громадян)

Важливий напрямок роботи Сумського МЦ у розширенні доступу до безоплатної правової допомоги для широких верств населення у найвіддаленіших куточках Білопільського, Краснопільського, Путивльського та Сумського районів – це забезпечення роботи дистанційних та мобільних точок доступу.

Організаційні заходи, які впроваджував Сумський МЦ у 3 кварталі 2019 року, забезпечили створення 1 нового дистанційного пункту на базі КУ «Сумська спеціальна школа Сумської міської ради».

Загалом, у звітному періоді Сумським МЦ забезпечено роботу 44 дистанційних пунктів на базі сільських та селищних рад, бібліотек, центрів зайнятості, територіальних органів виконавчої влади, навчальних закладів, медичних установ, військових частин, центрів з надання адміністративних послуг, громадських організацій тощо.

Також з метою розширення доступу громадян до безоплатної правової допомоги Сумським МЦ забезпечено роботу мобільних консультаційних пунктів. Проведення виїзних прийомів до громадян та надання адресної правової допомоги є дієвим інструментом наближення правової допомоги до населення, особливо до такої категорії осіб, що мають обмежені фізичні можливості.

Протягом звітного періоду працівники Білопільського, Краснопільського, Путивльського бюро правової допомоги та Сумського МЦ здійснили 41 виїзд до віддалених населених пунктів, у тому числі у складі «мобільного соціального офісу» та надали 16 адресних допомог.

На фото: фахівчиня Білопільського бюро правової допомоги Аліна ОЛЬХОВИК у складі групи «Мобільного соціального офісу», 11.09.2019, м. Білопілья

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2400076626758337?_tn=-R

На фото: очільниця Білопільського бюро Альона БОВКУН проводить консультування у складі «Мобільного соціального офісу», 12.07.2019, с. Коршачина, Білопільський р-н

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2294271057338895?_tn=-R

На фото: фахівчиня Сумського МЦ Юлія ІВАНЕНКО надає консультації у дистанційному пункті на базі «Центру учасників бойових дій», 10.07.2019, м.Суми

Детальніше за посиланням:

https://www.facebook.com/sumy.bvpd/posts/2294271057338895?_tn=-R

На фото: керівниця Путивльського бюро правової допомоги Наталія УДОД здійснює прийом громадян у дистанційному пункті на базі Путивльського РС філії ДУ «Центр пробації» в Сумській області, 19.08.2019, м. Путивль

1.1.5 Забезпечення належної якості послуг, що надаються клієнтам системи БПД

З метою визначення рівня задоволеності клієнтів роботою фахівців Сумського МЦ та бюро, а також визначення правових потреб, спеціалісти постійно пропонують клієнтам заповнити анкети опитування. Такі анкети наявні у достатній кількості та знаходяться біля скриньки «Для відгуків». Також на консультаційному пункті розміщені оголошення про можливість заповнити анкету опитування клієнтів та отримати Антикорупційну пам'ятку клієнта.

Протягом звітного кварталу співробітниками Сумського МЦ постійно проводилась робота щодо визначення найактуальніших правових питань територіальних громад та підтримання в актуальному стані карти правових потреб громадян.

Крім того, співробітниками Сумського МЦ відповідно до «карти правових потреб» складено перелік найпоширеніших питань, з якими звертаються клієнти.

1	Соціальне забезпечення
	Пільги та гарантії, що передбачені для учасників бойових дій
	Порядок оформлення субсидії
	Порядок виходу на пенсію
	Порядок отримання пенсії
	Соціальна допомога малозабезпеченим
2	Спадкове право
	Спадкування за законом та заповітом
	Порядок оформлення спадщини
	Набуття права власності в порядку спадкування
	Право на обов'язкову частку у спадщині
3	Сімейне право
	Стягнення аліментів
	Позбавлення батьківських прав
	Розірвання шлюбу
	Виїзд з дитиною за кордон
	Встановлення обмежень для батьків, які не сплачують аліменти
4	Трудове право
	Порядок отримання щорічної відпустки
	Стягнення нарахованої, але не виплаченої заробітної плати
	Умови трудового договору
	Порядок розірвання трудового договору
5	Адміністративне право

	Відповідальність за порушення правил дорожнього руху
	Стягнення заборгованості по пенсії
	Порушення строків подання декларації
6	Земельне право
	Оскарження рішень про виділення земельних ділянок для учасників АТО
	Порядок отримання земельної ділянки
	Оренда землі
	Додаткова угода до договору оренди землі
	Визнання права власності на земельну ділянку
7	Договірне право
	Оформлення договору купівлі-продажу
	Оформлення договору дарування
	Кредитні правовідносини
	Невиконання умов договору
8	Житлове право
	зняття особи з обліку місця реєстрації
	втрата права користування житловим приміщенням
	визначення порядку користування житловим приміщенням
	приватизація житлового приміщення
9	Цивільне право
	Порядок отримання послуг адвоката
	Боргове зобов'язання
	Визнання особи недієздатної та встановлення опіки
	Визнання особи безвісно відсутньою
	Встановлення юридичного факту
10	Виконання судових рішень
	Оскарження рішень про накладення арешту на майно боржника
	Виконання судових рішень по стягненню аліментів
	Зняття арешту з нерухомого майна
11	Інші правові питання
	Відносини між сусідами
	Виборче право
	Порядок надання статусу УБД
	Складання позовної заяви до суду
	Написання відзиву в суд
	Звернення до органів влади
	Питання не правового характеру

1.1.6 Реалізація правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО»

Сумський МЦ у 3 кварталі 2019 року продовжував брати участь у заходах, які впроваджуються у межах загальнонаціонального правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!».

Так, Сумським МЦ, в рамках реалізації проекту «Я МАЮ ПРАВО!», у 3 кварталі 2019 року було здійснено виїзди с. Павлівка та м. Ворожба Білопільського району, де проводились виїзні прийоми громадян та здійснювалась широка інформаційно-роз'яснювальна компанія, в тому числі, здійснювалось вуличне інформування, де роз'яснювали громадянам положення чинного законодавства стосовно прав і свобод людини і громадянина та способи і порядок реалізації заходів із захисту порушених прав. Також юристи Сумського МЦ та Білопільського бюро провели заняття з профілактики булінгу в місцевих школах.

Реалізація даного проекту здійснюється шляхом надання безоплатної правової допомоги жителям віддалених районів, адресно-правової допомоги, проведення правових лекторіїв та тематичних зустрічей, участі у круглих столах та семінарах, розповсюдження відеороликів, інформування у засобах масової інформації, розповсюдження відповідних інформаційних буклетів та видань.

Протягом звітного періоду Сумський МЦ долучав до участі в проекті і партнерів - це державні установи, навчальні заклади, громадські організації, органи місцевого самоврядування, органи виконавчої влади, представники засобів масової інформації. Спільні заходи спрямовані на посилення правової спроможності громади та формування громадянського суспільства, популяризацію правових знань.

У рамках реалізації проекту на території юрисдикції Сумського МЦ проведено правоосвітні заходи, під час яких розповсюджувалась друкована продукція правового змісту.

Наразі юристи Сумського МЦ реалізують проект за такими напрямками: #СтопБулінг, #СтопНасильство: захист жінок та дітей від домашнього насильства, метою якого є протидія будь-яким проявам (фізичне, психологічне, економічне, сексуальне) насильства.

Найкращий спосіб інформування – це безпосереднє спілкування з населенням. Саме тому фахівцями Сумського МЦ постійно проводяться різноманітні вуличні інформування та різні тематичні зустрічі, під час яких будь-який громадянин може отримати правову консультацію. А громадянин, який отримав якісні правові послуги та консультацію з питань, що його хвилювали, є, як відомо, найкращим джерелом поширення інформації про проект.

На фото: юристки Сумського МЦ Любов ВОРОБЧАК та Білопільського бюро правової допомоги Аліна ОЛЬХОВИК під час виїзду, 19.09.2019, с. Павлівка, Білопільського р-н
Детальніше за посиланням:

<https://sumy.legalaid.gov.ua/ua/ya-mayu-pravo/informatsiine-vydannia-yustytsiia-vidkryta-dlia-liudei/ya-mayu-pravo-na-bilopilshchyni>

На фото: спеціалістки Любов ВОРОБЧАК та Аліна ОЛЬХОВИК у складі мобільної групи під час виїзду на Білопільщину; 19.09.2019, с. Павлівка Білопільського р-н

Детальніше за посиланням:

<https://sumy.legaid.gov.ua/ua/ya-mayu-pravo/informatsiine-vydannia-yustytsiia-vidkryta-dlia-liudei/ya-mayu-pravo-na-bilopilshchyni>

На фото: фахівчиня Сумського МЦ Любов ВОРОБЧАК на занятті зі школярами ЗОШ № 2 міста Ворожба, 19.09.2019., м. Ворожба, Білопільський р-н

Детальніше за посиланням:

<https://sumy.legalaid.gov.ua/ua/ya-mayu-pravo/informatsiine-vydannia-yustytsiia-vidkryta-dlia-liudei/ya-mayu-pravo-na-bilopilshchyni>

[1.2] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж системи БПД

1.2.1 Розвиток людських ресурсів, в тому числі пулу юристів місцевих центрів (відділи БПД, представництва, правопросвітництва та бюро) для виконання функції представництва

З метою вивчення потреб у навчанні, узагальнення побажань та типових питань працівників Сумського МЦ щодо їх вдосконалення та покращення їх роботи проведено анкетування працівників. Також вивчалася потреба у навчанні адвокатів, їх пропозицій щодо вдосконалення та покращення їх роботи. З метою розвитку компетенцій, навиків та підвищення кваліфікації працівники Сумського МЦ та Білопільського, Краснопільського та Путивльського бюро правової допомоги пройшли ряд тренінгів.

Серед інших це, наприклад, ряд тренінгів з розвитку навичок роботи та комунікації з вразливими категоріями осіб (soft skills) для працівників спеціалізованих місцевих центрів з надання БВПД та тренінг з розвитку навичок представництва клієнтів в судах при наданні правової допомоги в сімейних та родинних відносинах, розбір кейсів у форматі «Moot court» для працівників відділів представництва та бюро правової допомоги спеціалізованих місцевих центрів з надання БВПД.

Директорка Сумського МЦ пройшла тренінг «Управління часом у плануванні діяльності».

1.2.2 Створення та розвиток міжрегіональних ресурсно-комунікаційних платформ

З метою розвитку компетенцій, навиків та підвищення кваліфікації фахівці Сумського МЦ та бюро беруть участь у семінарах та тренінгах для працівників системи безоплатної вторинної правової допомоги на базі Харківської, Львівської, Одеської ресурсно-комунікаційної платформи.

На фото: юристка Сумського МЦ Олена ТИМОШЕНКО, взяла участь тренінгу «Ефективна комунікація для операторів концентру», 28-29.09.2019, м. Львів

Детальніше за посиланням:

<https://www.facebook.com/pravokator.lviv/posts/2518203448264245>

*На фото: директорка Сумського МЦ Валентина ТРОШЕЧКО на тренінгу,
26.09.2019, м. Одеса*

1.2.3 Розвиток довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid»

У звітному періоді відбувалося наповнення довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid» працівниками Сумського МЦ, які є членами Експертної групи відповідно до наказу Координаційного центру з надання правової допомоги від 05.11.2018 №753-аг «Про утворення Експертної групи з питань належного функціонування довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid».

Так, у звітному періоді на платформі було розміщено 1 консультація на тему:

Втрата права користування житловим приміщенням

https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Втрата_права_користування_житловим_приміщенням

Також було здійснено 6 редагувань розміщених раніше консультацій на теми:

Звільнення від кримінальної відповідальності. Правові підстави:

https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php?title=Звільнення_від_кримінальної_відповідальності._Правові_підстави&action=approve&oldid=15317

Порядок перебування у залі судового засідання:

https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Порядок_перебування_у_залі_судового_засідання

Геноцид: поняття та характеристика

https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Геноцид:_поняття_та_характеристика

Авторський договір

https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Авторський_договір

Працевлаштування біженців в Україні

https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Працевлаштування_біженців_в_Україні

Реструктуризація заборгованості із квартирної плати, плати за житлово – комунальні послуги, послуги за спожитий газ та електроенергію

https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Реструктуризація_заборгованості_із_квартирної_плати,_плати_за_житлово_–_комунальні_послуги,_послуги_за_спожитий_газ_та_електроенергію

[1.3] Децентралізація системи БПД

1.3.1 Взаємодія між регіональними та місцевими центрами БПД, прийняття управлінських рішень

З метою ефективного управління фінансовими ресурсами та раціонального їх використання у 3 кварталі 2019 року Сумським МЦ здійснювались усі необхідні заходи відповідно до проекту порядку взаємодії Координаційного центру з надання правової допомоги та його територіальних відділень на всіх стадіях бюджетного процесу.

З метою контролю за використанням бюджетних коштів у звітному періоді було забезпечено подання фінансової та бюджетної звітності з дотриманням встановлених законодавством термінів.

Також з метою оптимального розподілу ресурсів для виконання завдань Сумським МЦ у звітному періоді проводилась робота по підготовці Плану діяльності Сумського МЦ у 4 кварталі 2019 року, який було подано на узгодження до Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Сумській області.

Директорка Сумського МЦ Валентина ТРОШЕЧКО взяла участь у Керівній раді директорів, де було підбито підсумки діяльності за II квартал 2019 року, а також обговорено низку важливих питань, що сприятимуть покращенню діяльності Сумського МЦ і системи БВПД Сумщини.

1.3.2 Моніторинг діяльності центрів БПД

З метою покращення якості надання безоплатної вторинної правової допомоги та своєчасного корегування роботи структурних підрозділів Сумського МЦ у 3 кварталі 2019 року здійснювався моніторинг їх діяльності. З цією метою фахівці Сумського МЦ здійснювали виїзди до Краснопільського, Путивльського (25.09.2019) та Білопільського (19.09.2019) бюро правової допомоги, у ході яких надано методичну допомогу працівникам бюро щодо роботи з вразливими групами населення.

На фото: заступниця директора Сумського МЦ Наталія ШЕСТЕРНІНА, фахівчині Путивльського бюро правової допомоги Аліна КРАВЧЕНКО та Анастасія ЮЖАКОВА під час моніторингу діяльності бюро, 25.09.2019, м. Путивль

На фото: заступниця начальника відділу організації надання БВПД та роботи з її надавачами Сумського МЦ Олена ЯРЕМ, фахівчиня Білопільського бюро правової допомоги Альона БОВКУН під час моніторингу діяльності бюро, 19.09.2019, м. Путивль

1.3.3 Управління людськими ресурсами

Одним із головних результатів ефективної роботи є повноцінний розвиток людського капіталу.

У звітному періоді працівниками Сумського МЦ та бюро правової допомоги значна увага приділялась удосконаленню своїх знань.

Так, у 3-му кварталі 2019 року проводилися внутрішні навчання за визначеними темами згідно із затвердженим Планом внутрішніх навчань працівників Сумського МЦ на 2019 рік.

Окрім того, за 3 квартал 2019 року юристи Сумського МЦ та бюро брали участь у різноманітних тренінгах, що організовувались як Координаційним центром з надання безоплатної правової допомоги, правовим клубами PRAVOKATOR та іншими організаціями.

Такі тренінги проводились у рамках участі Сумського МЦ у проекті «Комплексна допомога у сімейних і родинних правовідносинах», ряд тренінгів було проведено з розвитку навичок роботи з вразливими групами клієнтів системи БПД тощо.

На фото: навчання для співробітників Сумського МЦ та адвокатів щодо захисту прав біженців та осіб без громадянства, 26.09.2019

1.3.4 Укладання контрактів з адвокатами, які надають БВПД (по КС та ЦАС)

Протягом 3 кварталу 2019 року працівниками Сумського МЦ проводився аналіз потреби в залученні нових адвокатів.

Також у 3 кварталі 2019 року систематично здійснювалося опрацювання актів надання безоплатної вторинної правової допомоги.

У звітному періоді було прийнято 146 актів за дорученнями Сумського МЦ.

Частка актів, які були повернені на доопрацювання у звітному періоді, склала 0% при запланованих 5%, що свідчить про удосконалення процесу опрацювання зазначених актів.

Середній час опрацювання одного акту становив 5 хвилин.

[1.4] Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання БПД (КІАС) та впровадження інших новітніх інформаційних технологій

1.4.1 Електронний документообіг та кадровий облік

У 3 кварталі 2019 року в Сумському МЦ проводилась систематична робота щодо розбудови комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги (КІАС) та впровадження інших новітніх інформаційних технологій, адже це дозволить забезпечити постійний моніторинг ефективності існуючої системи надання БПД та правових потреб громадян, автоматизувати внутрішні бізнес-процеси, посилити та розвинути внутрішню аналітичну спроможність, оптимізувати адміністративні витрати

У звітному періоді у Сумському МЦ проводилась робота по удосконаленню системи електронної реєстрації кореспонденції місцевого центру, яка оптимізує час її обробки.

Упродовж звітного періоду здійснювався електронний облік, реєстрація вхідної та вихідної кореспонденції, що значно поліпшує систему моніторингу та контролю документообігу в Сумському МЦ.

Також у 3 кварталі 2019 року проводилась планомірна робота щодо обліку та руху кадрів у Сумському МЦ відповідно до норм чинного законодавства.

1.4.2 Матеріально-технічне забезпечення та розвиток інфраструктури

У 3 кварталі 2019 року всі структурні підрозділи Сумського МЦ забезпечені необхідними меблями, комп'ютерною та організаційною технікою для якісного виконання поставлених завдань.

У звітному періоді впроваджувались заходи по забезпеченню безперебійної роботи підрозділів Сумського МЦ, також проводилась робота по удосконаленню їх устаткування.

Основні засоби у Сумському МЦ та бюро правової допомоги використовуються за призначенням, обліковуються та зберігаються належним чином.

Що ж стосується зручності надання послуг для клієнтів Сумського МЦ, то слід зазначити, що велика увага в центрі та бюро приділяється зручності доступу громадян до сервісів Мін'юсту та Wikiliga.eid.

1.4.3 Розвиток аналітичної спроможності центрів

З метою досягнення прозорого та справедливого розподілу справ між адвокатами у 3 кварталі 2019 року проведено роботу щодо узагальнення інформації по розподілу справ між адвокатами, визначення кількості клієнтів на одиницю населення, кількості точок доступу до БПД та кількості прийнятих актів.

Крім того, проведено роботу щодо узагальнення стану видачі довіреностей працівникам Сумського МЦ та сплати коштів за розрахунками по ЦАС.

Розділ II. Результативні показники діяльності

[2.1] Результативні показники діяльності місцевого центру

У 3 кварталі 2019 року Сумським МЦ з надання БВПД та бюро правової допомоги, що є його відокремленими структурними підрозділами, було

Зареєстровано	1858	звернень клієнтів
<i>по яким</i>		
	1472	особам було надано правову консультацію
	0	спрямовані до інших установ та організацій
Прийнято	386	письмових звернень про надання БВПД
Надано	14	відмов у наданні БВПД
<i>у результаті розгляду письмових звернень про надання БВПД</i>		
	14	належність не підтверджено
	360	прийнято рішення про надання БВПД
<i>у результаті чого видано</i>		
	222	доручень адвокатам
	200	наказів працівникам відділу представництва.

Таблиця 1. Інформація щодо результатів розгляду звернень клієнтів до Сумського МЦ у 3 кварталі 2019 року

№ з/п	Найменування відділу місцевого центру	Кількість зареєстрованих звернень	Кількість наданих правових консультацій	Кількість отриманих письмових звернень про надання БВПД	Кількість пере-направлень до інших провайдерів БПД
1	Відділ правової інформації та консультацій	1038	691	347	0
2	Відділ «Білопільське бюро правової допомоги»	330	310	20	0
3	Відділ «Краснопільське бюро правової допомоги»	234	226	8	0
4	Відділ «Путивльське бюро правової допомоги»	256	245	11	0
	Разом за МЦ	1858	1472	386	0

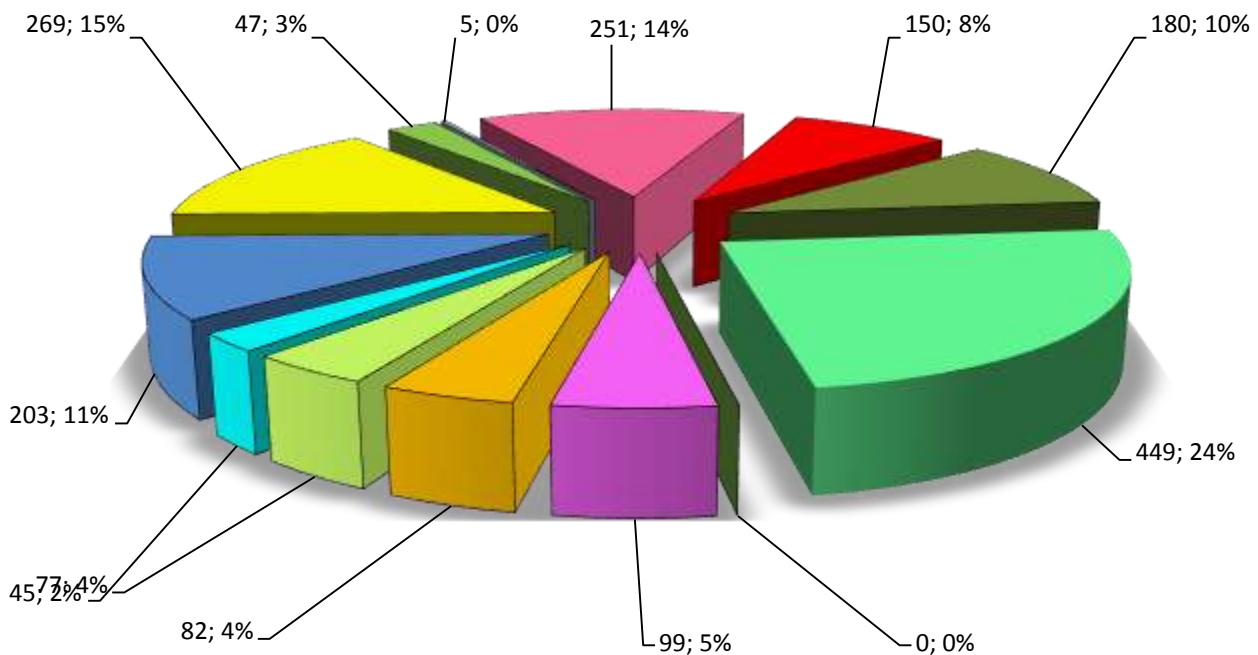

Клієнти Сумського МЦ зверталися з наступних питань:

соціального забезпечення	150	8%
спадкового	180	10%
сімейного	449	24%
медичного	0	0%
трудового	99	5%
адміністративного	82	4%
земельного	77	4%
договірного	45	2%
житлового	203	11%
іншого цивільного права	269	15%
з питань виконання судових рішень	47	3%
з неправових питань	5	0%
з інших питань	251	14%

Діаграма 1

Розподіл питань за категоріями, з якими зверталися клієнти до Сумського МЦ

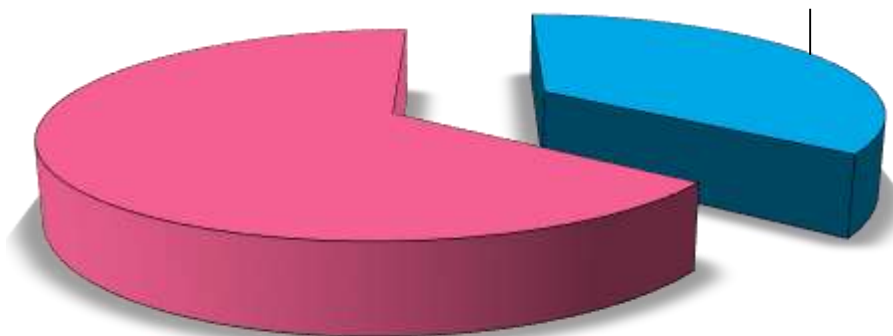

Діаграма 2

Розподіл клієнтів Сумського МЦ за статтю

Жінки; 789; 65%

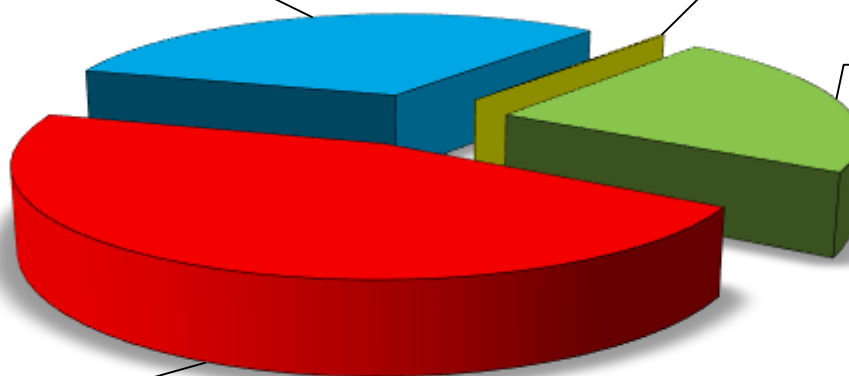
Чоловіки; 429; 35%

Загалом 1221 особа

Діаграма 3

Розподіл клієнтів Сумського МЦ за віком

понад 60 років;
386; 32%до 18 років;
2; 1%від 18 до 35
років; 272; 22%від 35 до 60
років; 556; 46%

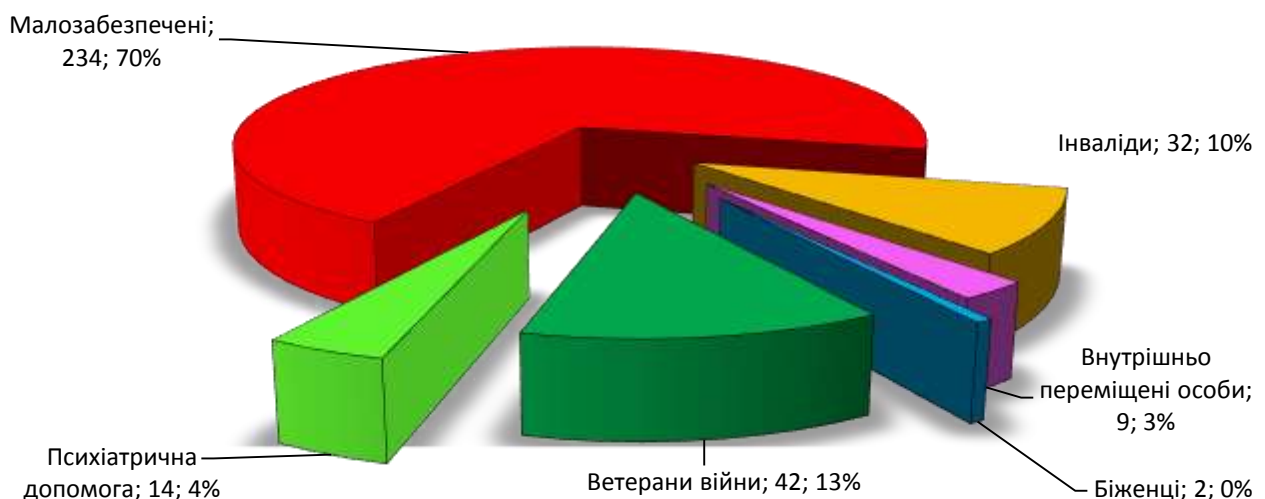
Загалом 1221 особа

У 3 кварталі 2019 року було зареєстровано письмових звернень про надання БВПД, по:

малозабезпеченим особам	234
інвалідам	32
внутрішньо переміщеним особам	9
громадянам України, які звернулися із заявою про взяття на облік як ВПО	
дітям-сиротам	
дітям, позбавленим батьківського піклування	
дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах	
дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів	
особам, на яких поширюється дія Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»	2
ветеранам війни	42
особам з особливими заслугами перед Батьківщиною	
особам, які належать до числа жертв нацистських переслідувань	
особам, які звернулися для отримання статусу ветерана війни	
особам, щодо яких суд розглядає справу про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи	
особам, щодо яких суд розглядає справу про надання психіатричної допомоги в примусовому порядку	6
реабілітованим особам	
особи, які постраждали від домашнього насильства	4
особи засуджені до покарання	12
особам, які мають статус свідків / потерпілих у кримінальних провадженнях	19

Діаграма 4

Розподіл клієнтів Сумського МЦ, яким було надано БВПД, за категорією осіб

Крім цього, Сумським МЦ, включно з бюро правової допомоги, протягом 3 кварталу 2019 року було:

здійснено виїздів мобільних консультаційних пунктів	41
забезпечено діяльність дистанційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги	44
із них створено:	у 4 кварталі 2019 року
	у 3 кварталі 2019 року
	у 2 кварталі 2019 року
	у 1 кварталі 2019 року
	у 2015 -2018 роках
загальна кількість осіб, яка звернулася за отриманням консультації та роз'яснень з правових питань під час виїздів мобільних та діяльності дистанційних консультаційних пунктів склала	364
у тому числі звернулися за отриманням правових консультацій та роз'яснень:	
- до мобільних консультаційних пунктів	135
- до дистанційних пунктів доступу до БПД	229
надано методичну допомогу органам місцевого самоврядування та установам - провайдерів (громадським організаціям, волонтерським рухам, юридичним особам приватного права), з якими налагоджено співпрацю щодо надання БПД	10
опрацьовано акти надання БВПД, що були подані адвокатами	146
розміщено у ЗМІ інформаційних матеріалів з питань надання БВПД	33
проведено правопросвітницьких заходів	116
надано клієнтам доступ до електронних сервісів Мін'юсту	92

Таблиця 2. Інформація щодо кількості здійснених виїздів мобільних та функціонуючих дистанційних пунктів доступу до БПД в розрізі МЦ (3 квартал 2019 року)

№ з/п	Найменування відділу місцевого центру	Кількість здійснених виїздів мобільних пунктів/ осіб, що отримали правову допомогу	Кількість діючих дистанційних пунктів/осіб, що отримали правову допомогу	Кількість ОМС, яким надано методичну допомогу та установ - провайдерів БПД, з якими налагоджено співпрацю	Кількість проведених правопросвітницьких заходів	Кількість клієнтів, яким надано доступ до електронних сервісів МЮ
1	Відділ «Білопільське бюро правової допомоги»	16/54	9/72	2	33	35
2	Відділ «Краснопільське бюро правової допомоги»	4/9	10/9	3	28	24
3	Відділ «Путивльське бюро правової допомоги»	9/45	6/67	3	15	30
	Разом за МЦ	41/135	44/229	10	116	97

ВИСНОВОК:

Сумський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у 3 кварталі 2019 року показав спроможність ефективно виконувати поставлені державою завдання

Сумський МЦ демонструє динамічні зміни у кількісних та якісних показниках діяльності.

Так, у 3 кварталі 2019 року дещо зменшилась кількість клієнтів у порівнянні з 3 кварталом 2018 року (1218 проти 1671) та зменшилась кількість зареєстрованих звернень клієнтів (1858 проти 2253).

Якщо у 3 кварталі 2018 року прийнято 479 письмових звернення про надання БВПД, то у відповідному періоді 2019 року - 386.

Слід зазначити, що у зв'язку із зменшенням кількості звернень про надання БВПД зменшилась кількість осіб, які отримали безоплатну вторинну правову допомогу (374 проти 492).

Така статистика свідчить про те, що правниками Сумського МЦ проводиться значна робота в напрямку застосування медіації та вжиття вичерпних заходів щодо досудового вирішення питань, а також про ефективну правопросвітницьку діяльність.

Нові формати діяльності Сумського МЦ відкрили нові можливості до співпраці в межах територіальних громад та сприяють розвитку демократичного суспільства.

Співробітники Сумського МЦ постійно підвищують свою кваліфікацію, шляхом проходження тренінгів навчань, з метою якісного надання юридичних послуг.

Наша адреса: вул. Покровська 9/1, м. Суми, 40000

тел. (0542) 66-51-08

066-771-32-61

098-380-69-38

sumy1.sumy@legaid.sm.ua

Єдиний телефонний номер системи безоплатної правової допомоги:

0-800-213-103